

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. K. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. lapkričio 16 d. Nr. 242-478

Vilnius

Lietuvos bankas gavo K. K. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir *Swedbank P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2004 m. rugsėjo 17 d. pareiškėja ir „Swedbank“, AB, (toliau – bankas) sudarė Kredito sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Kredito sutartis). Pareiškėjos prievolių pagal Kredito sutartį tinkamas vykdymas yra užtikrintas buto, esančio (*duomenys neskelbtini*), pakartotiniu įkeitimu (Kredito sutarties 2.5 papunktis). Kredito sutarties 9.1 papunktyje nurodyta, kad „Kredito gavėjas sutinka, kad Bankas apdraustų Banko naudai visu Sutarties galiojimo laikotarpiu Bankui priimtinoje draudimo įmonėje Bankui įkeičiamą nekilnojamąjį turtą (išskyrus žemę) Sutarties 9.2 punkte nurodytomis sąlygomis.“

2004 m. rugsėjo 20 d. pareiškėja buvo pasirašytinai supažindinta su Turto draudimo sąlygomis, pagal kurias bankas 2003 m. kovo 19 d. su UAB „ERGO Lietuva“ (toliau – *ERGO*) sudaryta draudimo sutartimi Nr. (*duomenys neskelbtini*) yra apdraudęs savininkų, išreiškusių toki pageidavimą, turtą (toliau – *ERGO* draudimo sąlygos).

2005 m. gegužės 27 d. pareiškėja ir bankas sudarė Susitarimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) dėl Kredito sutarties sąlygų pakeitimo ir papildymo. Šiuo susitarimu Kredito sutarties sąlygos buvo išdėstytos nauja redakcija. Šalių sutarimu pareiškėjai buvo suteiktas papildomas kreditas (Kredito sutarties 2.4.2 papunktis). Sutarta pareiškėjos tinkamą prievolių pagal Kredito sutartį vykdymą užtikrinti bankui įkeičiant ir gyvenamąjį namą su žemės sklypu, esančius (*duomenys neskelbtini*) (Kredito sutarties 2.5.2 papunktis). Su bankui įkeisto turto draudimu susijusios Kredito sutarties nuostatos naujojoje Kredito sutarties redakcijoje išliko iš esmės nepakeistos.

Nuo 2011 m. rugsėjo 21 d. bankas nutraukė su *ERGO* sudarytą draudimo sutartį, o bankui įkeistas pareiškėjos turtas buvo apdraustas pagal banko ir draudiko 2011 m. rugpjūčio 12 d. sudarytą draudimo sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*).

2015 m. rugpjūčio 9 d. dėl žaibo poveikio buvo padaryta 951,96 Eur žala bankui įkeistam pareiškėjos nekilnojamajam turtui, esančiam (*duomenys neskelbtini*) (buvęs adresas (*duomenys neskelbtini*)). Pareiškėja nurodė, kad tik administruojant 2015 m. rugpjūčio 9 d. įvykį sužinojo, kad bankas jam įkeistą turtą nuo 2011 m. rugsėjo 21 d. yra apdraudęs pagal su draudiku (o ne su *ERGO*) sudarytą draudimo sutartį.

2015 m. rugpjūčio 31 d. raštu draudikas informavo pareiškėją, kad 2015 m. rugpjūčio 9 d. įvykis laikytinas nedraudžiamuoju, nes žala pareiškėjos turtui nebuvo padaryta dėl turto draudimo sąlygose, kurių pagrindu yra apdraustas pareiškėjos bankui įkeistas turtas, (toliau – Draudimo sąlygos) nurodytos apdraustos rizikos, apibrėžtos kaip tiesioginis žaibo trenkimas į turtą ar jo dalis. Draudikas nurodė, kad įvertinus pareiškėjos ir turto apžiūros metu surinktą informaciją darytina išvada, kad pareiškėjos turtas galėjo nukentėti nuo „netoliese trenkusio žaibo sukeltų elektromagnetinio lauko svyravimų ir viršįtampių, perėjusių į prietaisus instaliacijos laidais“. Tai

patvirtina turto sugadinimų pobūdis: nustatyti atskirų, viduje pastato ir (arba) viduje prietaisų esančių elementų, prijungtų prie tinklo, apgadinimai, taip pat vidiniai elektronikos plokščių pažeidimai, tačiau nebuvo užfiksuotų tiesioginio žaibo trenkimo į apdraustą turtą ir (arba) dėl to kilusio gaisro požymių. Pareiškėjos pateiktuose patikrinimo (remonto) aktuose taip pat nurodytos įvykio priežastys – nustatyti *gedimai* po žaibo ir pakeisti atskiri vidiniai elektronikos elementai, nors esant tiesioginiam žaibo trenkimui į prietaisus paprastai sudega visas įrenginys. Draudikas pažymėjo, kad apžiūros metu pateiktos aprūkusios rozetės ir kitos jungtys, elektronikos komponentai jau buvo demontuoti, todėl nėra galimybės įsitikinti, kada ir dėl ko atsirado jų sugadinimai.

Pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama rekomenduoti bankui atlyginti jos patirtą 951,96 Eur žalą, nes bankas pareiškėjos neinformavo apie nutrauktą draudimo sutartį su *ERGO* ir be pareiškėjos žinios ir sutikimo apdraudė turtą *Swedbank P&C Insurance AS*, todėl pažeidė pareiškėjos teisę pasirinkti kitą draudimo bendrovę ir (arba) kitas draudimo sąlygas. Nenustačius priežastinio ryšio tarp banko neteisėtų veiksmų ir pareiškėjos patirtų nuostolių, 2016 m. gegužės 18 d. Lietuvos banko Priežiūros tarnybos Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamento direktoriaus sprendimu Nr. 242-168 pareiškėjos reikalavimai bankui buvo atmesti.

Draudikui atsisakius keisti sprendimą dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju ir bankui neatlyginus pareiškėjos patirtų nuostolių, pareiškėja kreipėsi į Lietuvos banką dėl su draudiku kilusio ginčo nagrinėjimo, prašydama rekomenduoti draudikui 2015 m. rugpjūčio 9 d. įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjai draudimo išmoką, atlyginančią patirtus 951,96 Eur nuostolius. Pareiškėja nurodo, kad bankui 2015 m. rugpjūčio 10 d. buvo pranešta apie įvykį ir bankas leido atlikti sugadinto turto atkūrimo darbus, išsaugant sugadinto turto dalis. Draudikui pareiškėja yra pateikusi patirtus nuostolius ir jų priežastį patvirtinančius dokumentus: UAB „Eurocash1“ signalizacijos aptarnavimo aktą su remonto aprašymu – „po žaibo gedimų nustatymas ir remonto darbai“ ir A. G., atlikusio vartų automatikos remontą, surašytą padarytos žalos aktą, kuriame nurodyta, kad „nepataisomai sugedęs vartų automatikos (kiemo) valdymo įrenginys, 2015 08 09 galimai dėl žaibo poveikio.“ Pareiškėjos teigimu, sprendimą dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju draudikas priėmė išsamiai neištyręs įvykio, jokiais matavimo prietaisais nenustatęs viršįtampių, jokiais įrodymais nepagrindęs teiginio, kad žaibui tiesiogiai trenkus į prietaisus paprastai sudega visas įrenginys. Pasak pareiškėjos, jokiame teisės akte nėra sąvokos „tiesioginis žaibo trenkimas“, o pagal Statybos techninio reglamento STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo“, „tiesioginio žaibo poveikiu laikomas žaibo išlydis į statinį, dėl kurio statinys gali sugriūti, kilti gaisras statinyje, pavojus žmonėms ir gyvūnams, esantiems statinyje ar *šalia jo*.“ Pareiškėja pabrėžia, kad UAB „Smart claims“ parengtoje ataskaitos suvestinėje klaidingai konstatuota, kad nėra vidaus sistemų pažeidimo dėl terminio poveikio, nes dalis elektros įtaisų yra apdegę ir pajuodę, taip pat nudegę prie kištukinio lizdo buvę prijungti laidai. Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad UAB „Smart claims“ išvada padaryta draudikui jau priėmus sprendimą dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju, o išvadą surašė nekompetentingas, elektrotechninio išsilavinimo ir sertifikato atlikti elektrotechnines ekspertizes neturintis darbuotojas. Pareiškėjos nuomone, tuo, kad papildomai kreipėsi į profesorių A. M. dėl išvados pateikimo, draudikas pripažino, kad buvo netinkamai ištyręs įvykį. Pareiškėja pažymi, kad A. M. išvados negali būti laikomos eksperto išvada (yra tik nuomonė), nes ją parengė sertifikato atlikti elektrotechnines ekspertizes neturintis asmuo, neapžiūrėjęs įvykio vietos ir sugadinimų, nenustatęs gedimo priežasčių, nėra nurodytų šaltinių ir standartų, kuriais vadovaujantis parengta išvada, išvada grindžiama prielaidomis, be to, netoliese nenustatyta žaibo išlydžio į įžemintus įrenginius vieta. Pasak pareiškėjos, Draudimo sąlygose nėra nurodytų tiesioginio žaibo trenkimo į turtą arba jo dalis požymių ir pasekmių, todėl, kilus abejonių, sutarties sąlygos turi būti aiškinamos prisijungimo būdu sutartį sudariusios šalies naudai.

Draudikas su pareiškėjos reikalavimais nesutinka ir prašo juos atmesti. Draudikas nurodo, kad, gavęs pranešimą apie įvykį, per tris darbo dienas pasitelkęs kompetentingus ir sertifikuotus ekspertus UAB „Smart claims“ (bendrovė įrašyta į išorės turto arba verslo vertinimo veikla turinčių teisę verstis asmenų sąrašą) atliko apgadinto turto apžiūrą ir nustatė, kad neveikia apsauginė ir

priešgaisrinė signalizacija, telefono ir interneto jungtys, telefonspynė, kiemo vartų automatika, kietojo kuro katilas, kištukiniai lizdai. Draudimo sąlygų 7.1 papunktyje nurodyta, kad turtas yra apdraudžiamas nuo ugnies rizikos, kuri apima žaibo trenkimą, papildomai apibrėžiant, kad žaibo įtrenkimas – tai tiesioginis žaibo trenkimas į turtą ar jo dalis. Draudikas nurodo, kad pareiškėjos turtas nukentėjo dėl galimai netoliese trenkusio žaibo sukeltų elektromagnetinio lauko svyravimų ir viršįtampių, perėjusių į prietaisus instaliacijos laidais. Tai esą patvirtina turto sugadinimų pobūdis – nustatyti atskirų, viduje pastato ir viduje prietaisų esančių prie tinklo prijungtų elementų apgadinimai, vidiniai elektronikos plokščių pažeidimai. Nebuvo užfiksuoto tiesioginio žaibo trenkimo į apdraustą turtą ir dėl to kilusio gaisro fakto. Draudikas paaiškino, kad jeigu žaibas trenkia tiesiogiai, sugadinamas, sudega arba apdega būtent tik tas objektas, į kurį trenkė žaibas. Pareiškėjos pateiktuose patikrinimo (remonto) aktuose irgi nurodyta, kad nustatyti *gedimai* po žaibo ir pakeisti atskiri vidiniai elektronikos elementai, nors esant tiesioginiam žaibo įtrenkimui paprastai sudega visas įrenginys. Draudikas pažymi, kad apžiūros metu pateikti aprūkę kištukiniai lizdai ir kitos jungtys, elektronikos komponentai, kietojo kuro katilas buvo patalpose (pastato rūsyje), į kurias, nepažeidus kitų pastato elementų, tiesioginis žaibo trenkimas yra neįmanomas. Draudimo sąlygose nėra numatyta, kad turtas apdraudžiamas nuo viršįtampių, srovės svyravimo rizikos ar netiesioginio žaibo įtrenkimo. Pareiškėjai suabejojus draudiko sprendimu, dėl papildomos ekspertinės nuomonės draudikas kreipėsi į šios srities ekspertą Kauno technologijos universiteto profesorių A. M., jo pateikta išvada patvirtino, kad įtaisai galėjo būti sugadinti dėl artimo žaibo išlydžio (viršįtampių). Draudikas pažymi, kad pareiškėja nepateikė jokių kitų įrodymų, patvirtinančių tiesioginį žaibo trenkimą į turtą ar jo dalis. Draudikas paaiškino, kad sprendimas priimtas neatsižvelgiant į faktą, kad dalis įrangos apžiūros metu buvo demontuota. Pasak draudiko, jokiais matavimo prietaisais neįmanoma nustatyti liekamųjų žaibo sukeltų viršįtampių (kaip pasekmės) reiškinių (skirtingai nei tiesioginio žaibo įtrenkimo atveju liekančių apdegimų, pažeidimų). Viršįtampius elektros tinkle galima matuoti tik tuomet, kai dėl galimų gedimų elektros tinkle jie užfiksuojami pasikartojančiu dažnumu. Draudikas atkreipia dėmesį, kad tiek Draudimo sąlygose, tiek *ERGO* draudimo sąlygose yra draudžiama tik nuo tiesioginio žaibo įtrenkimo, todėl bankui pasitelkus kitą draudiką pareiškėjai šios sąlygos visiškai nepasikeitė. Draudikas pažymi, kad pareiškėjos sutuoktinis yra draudimo srities profesionalas, todėl turėjo galimybes įvertinti draudimo sutarties sąlygas, juo labiau kad kitos draudimo bendrovės taip pat vartoja sąvoką „tiesioginis žaibo trenkimas“.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų ir informacijos, ginčas tarp šalių yra kilęs dėl draudiko sprendimo 2015 m. rugpjūčio 9 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsniu, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Pagal Civilinio kodekso 6.156 straipsnio nuostatas šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas nustato imperatyviosios teisės normos. Teisėtai sudaryta sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis). Draudimo sutartis sudaroma standartinių sutarties sąlygų –

draudiko parengtų draudimo rūšies taisyklių – pagrindu prisijungimo būdu. Draudimo rūšies taisyklėse turi būti nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai (Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 92 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktai).

Draudimo sutartimi draudimo objektui (draudėjo ar naudos gavėjo turciniams interesams) suteikiama apsauga – įsipareigojimas mokėti draudimo išmoką įvykus draudžiamajam įvykiui (Draudimo įstatymo 2 straipsnio 19 dalis) – nėra absoliuti, draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtomis draudimo rūšies taisyklėmis (standartinės sąlygos), tiek draudimo liudijime aptartomis individualiomis sąlygomis. Draudimo taisyklėse nustatyti atvejai, laikytini draudžiamaisiais ir (arba) nedraudžiamaisiais įvykiais, teismų praktikoje pripažįstami esmine draudimo sutarties sąlyga (žr. pvz. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2016 m. kovo 10 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-143-313/2016). Todėl sprendžiant dėl konkrečių aplinkybių priskyrimo draudžiamiesiems įvykiams turi būti vadovaujama šalių sudarytos sutarties nuostatomis, jeigu jos neprieštaruja imperatyviosioms įstatymo normoms.

Ginčo atveju taikytinose Draudimo sąlygose (7.1.5 papunktis) nurodyta, kad draudžiamasis įvykis yra žala dėl ugnies rizikos, kuri, be kita ko, apima žaibo įtrenkimą, papildomai nurodant, kad „Žaibo įtrenkimas – tai tiesioginis žaibo įtrenkimas į turtą ar jo dalis.“ Pareiškėja ginčija draudiko sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju nurodydama, kad draudikas neįrodė, kad pareiškėja žalą patyrė ne dėl tiesioginio žaibo įtrenkimo.

Draudikas ginčijamą sprendimą grindžia UAB „Smart claims“ vyr. turto žalų eksperto K. D. 2015 m. rugsėjo 13 d. parengta ekspertine nuomone žalos byloje Nr. (*duomenys neskelbtini*), kurioje nurodyta, kad labiausiai tikėtina žalos atsiradimo priežastis – žaibo išlydžio elektromagnetinio impulso sukelta įtampos šuolio ir (arba) viršsrovio banga. Minėtoje nuomonėje nurodyta: „Atsižvelgiant į Reglamento STR 2.01.06:2009 „Statinių apsauga nuo žaibo. Išorinė statinių apsauga nuo žaibo“ pagrindines sąvokas, tiesioginio žaibo poveikiu laikomas „žaibo išlydis į statinį, dėl kurio statinys gali sugriūti, kilti gaisras statinyje, pavojus žmonėms ir gyvūnams, esantiems statinyje ar šalia jo.“ Apžiūros metu surinktoje vaizdinėje medžiagoje matomi žaibo išlydžio elektromagnetinio impulso sukeltos įtampos šuolio ir (arba) viršsrovio bangos padariniai. Fiziniai pastato ar jo vidaus sistemų pažeidimai dėl terminio, griaunamojo (mechaninio), cheminio, sprogstamojo žaibo poveikio apžiūros metu nebuvo užfiksuoti.“

Kilus ginčui su pareiškėja draudikas kreipėsi į profesorių A. M., kuris 2015 m. lapkričio 6 d. išvadoje apie gedimą nurodė, kad 2015 m. rugpjūčio 11 d. sunaikinto, sugadinto turto apžiūrėjimo akte Nr. (*duomenys neskelbtini*) aprašyti objekto elektros ir elektronikos įtaisai galėjo būti sugadinti dėl artimo žaibo išlydžio. Išvadoje profesorius nurodė: „Žaibo išlydžio poveikis pastebimas tada, kai žaibo išlydis tenka tiesiog į objektą ar į objekto prijunginius prie elektros tinklo. Tiesiogiai žaibo išlydžiui paveikus bet kurį objektą žaibo poveikis yra akivaizdžiai pastebimas. Netiesioginio žaibo poveikis, kai išlydis įvyksta netoli objekto, gali sugadinti įrenginius per požemines ar antžemines komunikacijas ar indukuotą ryšį. Stiprus magnetinis laukas, kuris susidaro žaibo kanale, gali sugadinti mikroelektronikos elementus (atminties įrenginius, programinius modulius, induktyvius elementus, valdymo įtaisus ir kt.). Be to, žaibo išlydžio ar indukuotų viršįtampių susiformavusiu elektros grandinėse gali būti pramušamas oro tarpas tarp detalės ir korpuso. Elektromagnetinis laukas žaibo išlydžio metu dėl sukeltų viršįtampių pereinamojo vyksmo gali veikti elektros ir elektroninės įrangos grandinėse. Elektromagnetinio lauko parametrai, magnetinio ir elektrinio lauko stipriai veikiantys gretimai esantį objektą, priklauso nuo srovės žaibo išlydžio kanale ir atstumo iki objekto, jei žaibo išlydis šalia objekto <...> Žaibo išlydis artimoje aplinkoje į žemintus objektus gali sukelti viršįtampius, kurių amplitudė gali sugadinti elektros įtaisus. Sugadintų elektros įtaisų foto nuotraukose galima pastebėti elektros lanko paveiktus ir sugadintus įtaisus. Tokio gedimo priežastis gali būti žaibo išlydis į artimus objektus.“

Vadovaujantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalimi, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmoką arba atsisakyti ją išmokėti, neįsitikinęs, kad draudžiamasis įvykis buvo, taip pat atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Įvertinus draudiko pasitelktų specialistų išvadas darytina išvada, kad abu specialistai iš esmės sutaria dėl

pareiškėjos patirtų nuostolių priežasties. Specialistai nenustatė tiesioginio žaibo įtrenkimo požymių pareiškėjos apdraustame turte ir manė, kad pareiškėjos nuostolius galėjo sąlygoti artimas žaibo išlydis ir dėl to sukelti viršįtampiai.

Atkreiptinas dėmesys, kad, kaip minėta, ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi principo, kuris reiškia, kad vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas nėra teisės aktų įgaliotas nustatyti įvykio priežastis ir padaryti eksperto pobūdžio išvados dėl tiesioginio žaibo įtrenkimo į apdraustą pareiškėjos turtą fakto buvimo arba nebuvimo. Todėl sprendimas tarp šalių kilusį ginčą Lietuvos bankas vertina, ar draudikas pateikė sprendimą 2015 m. rugpjūčio 9 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrindžiančius įrodymus ir ar pareiškėja pateikė draudiko sprendimo nepagrįstumą įrodančius duomenis.

Ginčo atveju draudikas Lietuvos bankui pateikė dviejų specialistų išvadas, kuriose nurodoma, kad žalą pareiškėja patyrė ne dėl tiesioginio žaibo įtrenkimo. Pažymėtina, kad nei viena specialisto (eksperto) išvada pati savaime neturi didesnės įrodomosios galios, todėl jos yra vertinamos kartu su Lietuvos bankui pateiktais įrodymais.

Jeigu nesutinka su draudiko sprendimu, vadovaujantis rungtyniškumo principu, pareiškėja turi įrodyti savo teiginius, t. y. kad žalą patyrė ne dėl viršįtampių, o dėl tiesioginio žaibo įtrenkimo. Šią aplinkybę pareiškėja įrodinėja iš esmės aiškindama, kad sugadinta įranga buvo akivaizdžiai perdegusi ir pajuodusi. Pasak pareiškėjos, tai, kad name nekilo gaisras, nepaneigia fakto, kad žaibas trenkė tiesiogiai, nes gaisras yra tik galima, o ne privaloma tiesioginio žaibo išlydžio į statinį pasekmė.

Pažymėtina, kad draudiko pateiktos specialistų išvados iš esmės sutampa ir neprieštarauja viena kitai. Nors pareiškėja abejoja šių išvadų teisingumu, tačiau jokių objektyvių duomenų, paneigiančių specialistų išvadas, nepateikė. Lietuvos bankui taip pat nėra pateiktas specialių žinių turinčio asmens patvirtinimas, kad, kaip aiškina pareiškėja, dėl įvykio atsiradęs įrenginių „perdegimas ir pajuodimas“ yra tiesioginio žaibo poveikio pasekmė. Todėl, Lietuvos banko vertinimu, atsižvelgiant į ginčo byloje pateiktus įrodymus, nėra pagrindo teigti, kad draudiko sprendimas dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju yra nepagrįstas.

Negalima sutikti su pareiškėjos teiginiais, kad faktas, kad kilus ginčui draudikas kreipėsi į specialistus dėl papildomų išvadų, leidžia manyti, kad draudikas pripažino, kad buvo netinkamai ištyręs įvykio aplinkybes. Pažymėtina, kad siekdamas įrodyti savo sprendimo pagrįstumą draudikas turi teisę rinkti papildomus įrodymus ir šia teise pasinaudojo.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad turto draudimo rinkoje draudimo sutartimi suteikiama apsauga nuo žaibo trenkimo rizikos įprastai siejama būtent su tiesioginiu žaibo trenkimu į apdraustą turtą ar jo dalį. Tiesioginio žaibo įtrenkimo ir dėl netiesioginio žaibo trenkimo kilę elektros įtampos svyravimai įprastai yra išskiriami į atskiras rizikas. Todėl sutarties šalys yra laisvos susitarti, nuo kokios rizikos yra draudžiamas turtas. Įvertinus *ERGO* draudimo sąlygas nenustatyta, kad sutikdama su pirminėmis (*ERGO*) draudimo sąlygomis pareiškėja būtų išreiškusi valią turtą drausti nuo elektros įtampos svyravimų rizikos. Draudimo sąlygose ši rizika taip pat nėra įtraukta prie draudžiamųjų. Nesant atitinkamo susitarimo, draudikas neturi prievolės atlyginti pareiškėjos patirtos žalos dėl elektros įtampos svyravimų arba viršįtampių.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos K. K. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į

teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius